

Î N C H E I E R E

28 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Falca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 26 iulie 2018 Anatolie Falca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 25 august 1995 a început activitatea în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, iar ulterior, din 1 octombrie 1997 a activat în cadrul subdiviziunilor sistemului penitenciar, unde a satisfăcut serviciul până la 31 octombrie 2011, când a demisionat în rezervă cu stabilirea pensiei pe linia Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, în legătură cu atingerea vechimii în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei, fiind stabilită pensia pentru vechime în muncă începând cu data de 1 noiembrie 2011.

A menționat că la 4 mai 2017, a fost reangajat în cadrul sistemului penitenciar, în funcția de șef-interimar al Direcției trupelor de pază, supraveghere și escortare, iar la 15 mai 2018 a demisionat în rezervă conform pct. 3) art. 20 din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996, din funcția de director adjunct al Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

Conform calculului Administrației Naționale a Penitenciarelor, la data încetării serviciului în cadrul sistemului penitenciar, a acumulat o vechime în muncă de 32 ani, 04 luni și 08 zile, calculul fiind eliberat de Direcția resurse umane a ANP la 28 mai 2018, motiv din care la 31 mai 2018, a solicitat prin intermediul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău, recalcularea pensiei stabilite.

A relatat că prin decizia nr. 92/2018/41817 din 5 iulie 2018, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani, mun. Chișinău, i-a fost refuzată recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu, invocându-se faptul că în cazul apariției unor circumstanțe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen și familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de art. 33 alin. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, fără a fi elucidate de către organul de asigurări sociale, motivele și argumentele în susținerea legalității deciziei luate.

Din conținutul deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău, rezultă că cererea sa a fost respinsă din lipsa temeiului ce ar justifica recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, fapt cu care nu este de acord, deoarece autoritatea teritorială intenționat a denaturat prevederile art. 51 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, precum și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, creând aparențe greșite precum că este exclusă existența temeiurilor concrete de a recalcu la pensiile pentru militari, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care au obținut anterior dreptul la pensie la atingerea vechimii în serviciu.

A declarat că pârâtul a omis să dea apreciere faptului că art. 51 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prevede că recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A susținut că în privința sa urmau a fi aplicate prevederile legii speciale care direct stabilește cazurile, condițiile, precum și modalitatea recalculării pensiilor stabilite anterior potrivit dispozițiilor art. 61 alin. (1) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în conformitate cu care recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi, însă pârâtul intenționat a omis să aplice aceste prevederi.

Reclamantul a arătat că potrivit ordinului Ministerului Justiției nr. 395 din 15 mai 2018, a demisionat în rezervă din funcția de director adjunct al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, la atingerea vechimii în serviciu necesară pentru stabilirea pensiei conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și respectiv, la momentul examinării cererii depuse cu privire la recalcularea pensiei stabilite anterior, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău, urma să se conducă în exclusivitate de normele speciale cuprinse în legea nominalizată.

A considerat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău, în mod nejustificat a refuzat să ia în calcul perioada cuprinsă între 4 mai 2017 - 15

mai 2018, ca circumstanță generatoare pentru recalcularea pensiei sale, ceea ce este contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, ținând cont că potrivit pct. 4 lit. a) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, media lunară pentru stabilirea pensiei se face din ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A solicitat anularea deciziei nr. 92/2018/41817 din 5 iulie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău, obligarea efectuării recalculării pensiei pentru vechime în serviciu și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost anulată decizia din 5 iulie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău privind refuzul stabilirii pensiei, ca fiind emisă contrar legii. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu lui Anatolie Falca, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice, precedente concedierii din 15 mai 2018.

La 1 noiembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Prin decizia din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la admiterea cererii de chemare în judecată.

În acest sens, instanța de apel a constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale a interpretat eronat prevederile legii, în sensul imposibilității recalculării pensiei, menționând că prezentarea documentelor care confirmă faptul reangajării și continuării efectuării contribuțiilor la bugetul de stat, constituie temei suficient pentru recalcularea pensiei persoanei vizate, având în vedere că sistemul public de pensii, are la bază principiul contributivității, conform căruia, fondurile sistemului public de pensii se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele participante la acest sistem, iar dreptul la pensie se cuvine pe temeiul contribuțiilor achitate.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat lui Anatolie Falca în efectuarea recalculului pensiei pentru vechimea în serviciu, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice, precedente concedierii din 15 mai 2018, fiind emisă ilegal decizia nr.3729 din 5 iulie 2018.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural.

La 4 iulie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

A susținut că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au ținut cont de faptul că la prezentarea certificatelor de salariu, intimatul era deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită potrivit Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, iar temei de drept pentru stabilirea din nou a pensiei, nu există, deoarece normele legale nu admit asemenea situații.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În condițiile art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 mai 2019, iar recurentul a recepționat-o la 1 iulie 2019, fapt conformat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d. 110, 111).

Astfel, recursul depus la 4 iulie 2019, este în termen.

Prin referința din 22 august 2019, Anatolie Falca a solicitat respingerea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate

de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230, 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu